

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Luctus & querimonia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Theognis apud Athenaeum lib. 3. Hirundines ne habeas sub eodem testo. Garrula hirundo. ΕπιΘα- χλιδές.

do quadam magno garritu supra Regis caput importune volitans interturbaret, Aristander Theophrastus pro domesticis accipiendum, qui Alexandro insidias pararent, interpretatus est, quas tamen facile deprehenderet, idque garrutum indicare, quod eventus postmodum comprobavit, Alexandri Aropi, quem ex amicorum numero Theffalis equitibus praefecerat, consilio patefacto. Sane κατιδίσσα η χελιδών Hesiodo, propter garrulitatem, unde Poeta is κατιδίσσα formavit. καλλιδέν enim garrula est, eoque cognomento ales haec apud Anacreontem & Simonidem appellatur. Et Aristophanes, Ratinis, Musca Hirundinum vocat nugationem nihili, & quae foliis levior sit. Sunt qui super hoc D. Hieronymum impugnent: sed si fabulose potius, rhetoriceque lasciviant, quam quicquam sani afferant, praeter ea quae desumunt ex Plutarcho. Nos ex Nicoftrato garrulitatem hanc notatam his jambis afferemus:

Εἰ πὸ σιωπῆος καὶ πολλὰ καὶ ταχέως λαλεῖν ἦν ἔφροεν ὠφροσύμον, αἱ χελιδόνες ἐλέγοντο ἡμῶν σὺ φρονεῖσθαι πολὺ. Loqui si indefinenter, multa que & velociter, Prudentiam indicaret, utique Hirundines Fortasse quam nos sapere dicantur magis.

LUCTUS ET QUERIMONIA. CAP. XXX.

Alii Pythagoricum idem symbolum interpretantes referunt ad tragœdiam, quasi triste omen, lugubreque argumentum secum afferat Hirundo, quae, ut apud Joannem Grammaticum in Hesiodi Commentariis legimus, cum prius Philomela Pandionis filia esset, nunc Hirundo avis, φησὶν Φησὶ, με ἐβιάζετο. Tereus, inquit, mihi vim intulit. Nam quod nonnulli tradiderunt Philomelam in Lusciniam abuisse, idem author Procnae, non Philomelae, id obtigisse dicit: καὶ πρὸς κνη ἀπὸ τῶν γυναικῶν ἴτιν ὀδυρεῖ. Et Procne in Lusciniam commutata Ilyn deplorat. Idem apud Ovidium habemus.

Sola virum non ultra prius matissima mater, Concinit Ismarium Daulias ales Ilyn.

Carm. li. 4. Od. 12.

Ita & Horatius Flaccus de Procne loquens, quamvis non expresso nomine, Luscinae tamen similem dicit:

Nidum ponit, Ilyn flebiliter gemens, Infelix avis, & cecropia domus Aeternum opprobrium; quod male barbaras Regum est ultra libidines.

Et Catullus eodem modo:

Qualia sub densis ramorum concinit umbris Daulias absumpti fata gemens Ilyli.

Sentit idem doctissimus Probus in Bucolicis. Sed hinc alia oboritur quaestio, quoniam super eadem Hirundine dixerit Hesiodus:

τὸν ἢ μετ' ὀφθαλμῶν πανδιονίς ὤρετο χελιδών. Quem mane gemens Pandionis excitat Hirundo.

Ὄφθαλμῶν exponunt interpretes, clamosa, non autē diluculo flens: cum Hirundo tota clamitet die; non autem mane tantum, aut vesperi, veluti facit lusciniā. Sed hic quoque quantum pertinet ad cantus querimoniam & sletum, quaestionem movet Proclus, Platonis nixus testimonio, nullam aliam dicens dolore affectam canere: quare quod Hesiodus de Hirundine ὀφθαλμῶν scripsit, is ὀφθαλμῶν legendum censet, quae scilicet matutino clamet. Atqui nullo etiam teste scimus autem nullam afflictam canere, Sedenim, haudquaquam leviter, sed ex arte Poeta dixit Hirundinis loquacitatem lamentationem esse, fabulae ratione habita, quae de Pandionis filia fertur, cuius lamentationem paulo ante ex Joanne Grammatico retulimus. Sed quoniam modo Proclus lugere negat Hirundinem, cum eam Pandionis filiam agnoscat? quove modo ὀφθαλμῶν scribendum contendit, cum non matutino tantum, sed toto vociferetur die, diluculo vero haudquaquam magis? Sed ut ad Plato-

Terti fabula.

A Platonis sententiam convertamur: ille nimirum, de avibus, quatenus aves sunt, afflictas eas non canere dixit: qui vero flebile quid Pandionis filiis attribuunt, ad eam, quæ de iis fabula vulgata est, respiciunt. Verum operæ pretium est fabulam, quemadmodum apud Sophoclem digesta est, poemate de Tereo, subtexere. Pandiona quidem, ait is, Atheniensem filias habuisse Procnen & Philomelam, quarum Procnen Tereo Thraci in matrimonium collocavit, qui Ityn ex ea filium suscepit. Aliquo vero post tempore accidit, ut Tereus Athenas repetierit, Philomelam ad Procnen uxorem deduciturus in Thraciam, quam in Daulide Bœotia defloravit, linguamque ejus abscidit, ne quid ad fororem deferre posset. Cum vero hæc in Thraciam appulisset, historiam ut acta fuerat, acu pingit, remque ita omnem manifestat. Procne re cognita Ityn filium discerpit, patrique Tereo epulandum apponit. Hic vero ubi se filium absumpsisse cognovit, eas erat districto jam gladio interfecturus, quas Dii miseri, ut ajant, in aves transmutarunt, & procne quidem Lucinia facta, Ityn absumptum lamentatur, Philomela Hirundo, Tereus mihi vim intulit, assidue clamat. Ille vero in upapam mutatus, πρ πρ gemens dicere videtur. Hæc cum filium meum discerpissent, eum mihi in epulas apposuerunt. Quare Proclus veniam antiquissimo Poetæ dare potest, qui sorores infelicissimas etiam aves factas, sortem quamque suam, quasi permanente præteritæ calamitatis memoria, ita lamentari confinxerit.

*Obidius l. 6.
Meta, 5.
Naro in
Sileno.*

*Alii, per
nuncios suo
sanguine
scriptum a
sororem
misit.
Ily conber
sus est in
Phasianum.
Strabo l. 7*

PEREGRINATIO. CAP. XXXI.

In conjecturis alioqui, habere se Hirundinis caput imaginari, peregrinationem significat: id enim earum avium præcipue proprium, utpote, quæ neque quidem apud parentes degere soleant. Hinc Hirundo quæ in Pyrrhi tabernaculo nidum posuit, rerum quas peregrè instituerat, irritum eventum ostendit. Indicavit id ipsum Cyro, quæ in tectis ejus nidificavit. Quamvis Dionysio priori arcem relinquenti, cum ibi nidularentur, reditum portendere.

RESIPISCENTIA. CAP. XXXII.

Sunt qui respiscendam per Hirundinem acu transossam oculos indicent: ea si quidem, si vulneratis oculis obcæcata fuerit, oculos tamen & lucem recuperare fertur. Cujus rei causam commentantur, imperfectionem quandam qua prædita sit, natura quippe nondum vires omnes subministrante: in pullis enim tantum hoc evenire: quare si punctu læsi eorum oculi fuerint, superesse vigorem adhuc luminis, quem natura ipsa subministrat. Lumen autem pro sapientia & cognitione poni, perinde ac pro imperitia & insipientia tenebras, unicuique manifestum crediderim. Tertullianus abdit, uti eam ad hoc chelidonis suæ beneficio, cujus scilicet herbæ succo pullorum oculos oblinat, atque ita visum restituat. Ne tamen nullus sit nobis ex Hirundine usus, Cecinam Volaterranum equestris ordinis virum, legimus comprehensas Hirundines in urbe, secum in expeditionibus afferre solitum, quas postmodum victoriæ nuncias amicis mittebat in eundem nidum remeantes illico victoriæ colore. Ut minus jam illud admiremur, quod à Fab. Pictore traditum ajunt, cum obfideretur præsidium Romanum à Jugurthinis, Hirundinem ablatam à pullis ad se mox cum epistola rediisse, ut lino ad pedes ejus alligato, nobis significaret, quoto die adveniente auxilio, eruptio fieri deberet.

*Hinc chelidoniam
herbam ab
his inven-
tam tra-
dunt, Mat-
thiol. in
Dioscor. l. 2.
c. 49. Plin. d.
10. c. 33.
Ufus ex Hi-
rundinis,
quæ.*

JOAN-